

ABONAMENT:

Pe an 6 cor.; pe 1/2 an 3 cor.

Pentru România pe an 15 lei.

Manuscripte nu se redau.

LIBERTATEA

INSERTIUNI:

se socotesc după tariful, cu prețuri foarte moderate.

Abonamente și insertiuni se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă.

A murit Matia, și cu el dreptatea!

La desvălirea Statuei lui Matei Corvinul în Cluj, 12 Octombrie n. 1902.

Slăvit fie numele tău, slăvit fie mai ales *duhul tău cel drept*, legendarul Rege, care de mâne încolo apari iarăși în mijlocul nostru, și vei sta pe veci privind furnicărul de oameni ce vor mișuna în jurul tău, pe sub picioarele tale!

Turnat-au chipul tău în bronz, ear' de era să fie desevîrșită imaginea ta, și o inimă de aur trebuiau să toarne și să ț-o anine pe piept, ca toți să o vadă și toți aminte să-și aducă de inima ta cea mai strălucitoare decât tot metalul din lume!

Reînviatu-te au după sute de ani, și te-au așezat pe superbul tău armăsar, cu mâinile pe biruitoarea sabie și cu privirea-ți senină cercând par'că să străbați lumea din jurul tău, să o ispitești, să o pătrunzi, să o vezi cum mai e azi, față de aceea pe care tu ai lăsat-o moștenire acestor plaiuri? Te-au ridicat din mormântul în care odichneai liniștit și ne-auzind mai mult nici bunele nici relele din lumea în care odată mare și tare, și model de bunătate și dreptate fuseseși.

Dar' teamă mare ne e, ideile Rege, că în frumoșii tăi ochi prea curând ivi-se-vor lacrimi, și cu cât mai bine vei cunoaște lumea de azi, în șiroaie prefăcătoare vor lacrimile din ochii tăi și nu vei mai înceta a le vărșă, văzând multa nedreptate ce se face pozoarelor pe care tu cu dreptate și blândetă le-ai fost deprins, și mai ales văzând crunta nedreptate ce se face azi poporului blând și dulce, din care și tu te-ai născut și te-ai înălțat!

Tu care nu ți-ai tăgăduit originea ta de Român, ci pe însași mama ta ai lăsat să o zugrăvească în simplul ei port țărănesc românesc, cu furca în brâu, pe părțile din castelul tău iubit dela Hunedoara, ca etern document de prețuire a originii tale, — tu ai plânge azi, ba poate ai sfârșima castelul și pe procleții lui îngrijitori, cari lasă să se spele, să se șteargă acel chip, ca cu el să se șteargă și această mărturie a originii tale!

Următorii tăi la conducerea țării, te-au așezat chiar în părțile răsăritene ale ei, în orașul unde te-ai născut. Dar' ei au scăpat din vedere, că acest loc e încungiuat, ca un ostrov în mijlocul mării, de popor Român, — și că tu aici prea o să auzi gemetele și strigătele de durere ce se isbesc mereu de porțile cetății tale, venind dela poporul ce geme sub loviturile ne-

dreptății ce se face cu el, cum se isbesc în vuet valorile mării de țării ostrovului.

Te-au așezat aici și au uitat că aici mai vartos ca ori-și-unde, te vor face să îți pară rău că te-au scos iarăși pe lume, putend aci mai bine ca ori-și-unde să te încredințezi despre adevărul prefăcut în proverb și rostit cu duioșie și cu oftări de popor: *A murit Matia, și cu el dreptatea!*

Nu departe de picioarele chipului tău care represintă *dreptatea*, eșafod este ridicat tocmai dreptății, și zeci din noi, cari ne silim a fi apostolii adevărului și ai dreptății celei iubite de tine, duși am fost și suntem și trasi pe acel eșafod modern, svrliți în temniți, expatriați, sărăciți, pentru căerile noastre care strigă după dreptate!

Te-au așezat chiar într'un colț de țară în mijlocul poporului român, bag'seama ca cu atât mai vartos să auzi plângătoarele lui doine, pline de durere și de jale..., cari spun tânguitoare, că

Sus la munte, jos la vale
Și-au făcut dușmanii cale,
Din Satmar până 'n Săcele
Numai vaduri ca acele!
Vai de biet Român s'eracul
Inapoi tot dă ca racul,
Nici îl merge nici să 'ndeamnă
Nici îi este toamna toamnă,
Nici îi vară vara lui
Și-ți strân în țara lui!

Și te va înduoșa cântecul trist, dar' mai mult te va durea adevărul din cântec, că azi

Numai um'ra spinului
La ușa creștinului!..

Și asta nici nu pentru altceva, decât pentru faptul, că cea mai mare virtute a ta, *dreptatea*, a perit demult de pe aceste plaiuri, și lăcomia și pofta criminală de a nimici cel mai tare pe cel mai slab, și cel bogat a să înbogăți și cu puținul celui s'erac, ear' pe urmă a trage din s'erac și oropsit și *sufletul* și a-l face pe el una cu negrul suflet al seu, — numai pentru aceea sună doinele noastre atât de trist, pentru tine atât de dureros.

Teamă ne e, slăvitule Craiu, că prea iute te vei încredința, că pigmeii ce se vor cocoța în jurul tău cu vorbiri în ziua desvălirii tale, te profanează și numai prin faptul că se apropie de chipul tău cioplit! Că nimeni nu erau mai puțin potriviți a ridica statuă *dreptății* tale, ca acești *nedrepti*, ca acești farisei și vameși!

Când mai zvăpăiați face-și-vor, mâne, acești pigmeii vânt în jurul tău, ridicându-se mai mult pe sine ca pe Tine, prin vorbiri afectate,

false, — fă o minune, măritule Rege, și scutură-ți greul metal în care ești turnat și ridică-ți cu puternicele mâni biruitoarea-ți spadă, și deschide-ți într'aurita gură și spune-le tu însuși cum a fost vieța ta, prin ce te-ai făcut mare, proverbial, neuitat, iubit *de toate popoarele*: prin aceea că ai fost *blând și drept*, și alungă-le din creeri ne bunele idei după care ei azi aleargă dedându-se la tiranie și nedreptate, și închee-ți divina vorbire spunându-le, că dreptatea în lumea aceasta este floare albă, frumoasă, dulce, tericitoare, neuitată, nedreptatea este spine, scăete, ciuline, și cântă-le în uimitele urechi:

Cine-a îndrăgît ciulinii
Mânca-i-ar inima câinii,
Mânca-i-ar casa pustia
Și neamul nemernicia!

Ca glas din buciom de aur să răsun glasul tău, făcend ca dreptatea în această țară numai *amici* să aibă, nu *dușmani*, și cerend ca

Toți dușmanii ei să peară
Din hotără în hotără,
Îndrăgi-i-ar ciorile
Și spânzurătorile!

Dacă ai ajunge acest lucru: îmblânzirea celor nedrepti și întoarcerea lor la dreptatea ideală: ar fi aceasta cea mai mare glorie a apariției tale de nou în mijlocul popoarelor țării! Cu câtă bucurie te-am slăvi în cântece răsunătoare peste toate plaiurile țării, a căror refren de fericire să fie: *A 'nviat Matia, a 'nviat dreptatea!*

Fugi însă dela mine iluzie frumoasă, musică de divine cuvinte, și fă loc crudului adevăr, pe care de veacuri îl repetăm cu durere:

*A murit Matia, —
și cu el dreptatea!*

IANCU

Unele-alte.

Dela Veneția.

Congresul studenților, care nu s'a putut ținea la Budapesta, căci l'au respins Ungurii în ciasul din urmă, de frică să nu se desvoalte aci discuții naționale neplăcute lor, — s'a ținut în Veneția. El a fost un privilegiu de satisfacție pentru Români și a dat un neplăcut bobârnac Ungurilor. Studenții români au fost primiți cu deosebită dragoste, cu vorbiri la gară, cu ovațiuni frățești. În adunare Ungurii încercaseră să facă, să nu fie recunoscut compatriotul nostru dl Ioan Scurtu, de vice-president al secțiunii Române, în care încap toți Români și din Țară și de aici, căci, zic ei, ca supus al Ungariei, el se ține de secțiunea ungară, etc. Adunarea însă a primit pe dl I. Scurtu de vice-president din par-

tea Românilor, deci, ca și în trecut, nu a recunoscut hotare politice între fiii unei națiuni, ci pe toți cei de un neam îi grupează la un loc, ca un popor, ori în ce hotare ar cădea ei. Ear' pe ministrul unguresc Wlassics l'au blamat cu vorbe aspre și prea vrednicite, pentru-că a oprit pe studenții români dela universitățile ungurești de a merge la Veneția (ca să nu se vadă încă o zi în o grupă cu frații lor din Țară...) Blamarea aceasta a supărat pe Unguri rău, încât foile lor nici nu scriu despre acest congres, ci se fac că-l — ignorează.

Pe aiurea.

Multe sunt *altfel* pe aiurea ca pe la noi. Și în multe am dorî să fim și noi Români de pe aici, cum e pe aiurea!.. Intre altele în ce privește ținuta noastră față de exploatarea poporului nostru prin Jidani! Noi abia cutezăm să ne ridicăm glasul contra Jidanilor. În alte țări, cum e d. e. și în Germania, mișcarea contra Jidanilor este foarte viuă. Chiar și în *armată* e mare furie contra acestor lipitori ale satelor. Plin de învătăminte e, de pildă, faptul, că în toamna asta, când cu trimiterea acasă a soldaților ce și-au implinit anii de serviciu, — mai mulți coloneli germani adunându-și la un loc pe feciorii lor ce plecau acum spre casă, le-au ținut vorbiri înflăcărâte, în care le-au arătat ce *primejdie națională* se cuprinde în faptul că Jidovii se pot susținea în mijlocul popoarelor creștine, și au stărut *ca fiecare soldat, mergend acasă să se facă un apostol al ideii, de a cumpăra totul numai dela creștini și a încungiura pe Jidani în toate treburile lor!*

Să auzim și noi și să urmăm înțeleptul sfat al colonelilor germani!

Le sporese — pretinil.

Ziarele din Austria urmând pilda celor din Germania, iau în apărare pe gazetarii germani din Bănat, judecați în timpul din urmă de tribunalele ungurești. Zilele trecute, clubul presei austriace, cu sediul în Viena, în o adunare bine cercetată, a luat în chestia aceasta următoarea hotărare:

„În scurt interval judecătorii au condamnat în Ungaria pe trei ziariști la grea pierdere de libertate, pe *Crammer, Korn* și *Krisch*. Ba pe cei doi dintău i-au și expulsat din localitatea în care își desvoltau activitatea.

„Judecătorii maghiare, pentru articoli neînsemnați, cari sunt cunoscuți, au croit pedepse aspre și neconșunătoare cu cuprinsul articolilor, arătand astfel mânia față de foile germane din Ungaria.

„Sentențele acestea, nu numai că sunt nedrepte, dar' sunt și brutale, sunt *fapte asiatiche*, și vor provoca cu tot dreptul antipatia și indignarea tuturor cercurilor germane.

„Clubul speră că întreaga presă austriacă va lua poziție energică *în contra brutalităților maghiare*“.

Jurisprudență.

Congresul IX. al Uniunii internaționale de drept penal.

Alte orizonturi în justiție.

ST.-PETERSBURG, 28 Sept. 1902.

Jurisprudența criminalistă a avut zile festive în jumătatea a doua a lui Septembrie a. c. Uniunea internațională de drept penal și-a ținut al IX-lea congres în St.-Petersburg, capitala Rusiei.

Atât temele puse la ordinea zilei cât și locul congresului au atras o mulțime de membri ai Uniunii la congres. Afară de membrii grupului rus, mai bine era reprezentată Germania și Franța. Din Ungaria (afară de Croația) erau prezenți 17 membri, Român numai subscrisul. Criminaliștii României erau reprezentați numai prin dl prof. I. Tanoviccean, par'că și România ar fi cel puțin așa de departe ca America, reprezentată la congres prin membrul Uniunii Mendes de Almeda Candido.

Dl I. Tanoviccean și-a afirmat cu demnitate locul seu, și ca unul dintre vicepreședinții congresului ne-a făcut onoare în fața lumii savante, dar' a fost singur. Guvernul justițiar al României trebuia să se intereseze mai intensiv de acest congres, ca statul român să nu fie devalvat la ordinea inferioară a Montenegroului, reprezentat prin un membru al Uniunii, ear' criminaliștii specialiști din România au dat un semn de indiferentism nescusabil față de știința ce o profesează, un lucru, care nici guvernului român nici criminaliștilor din regat nu le poate înălța în fața lumii savante de altcum justul lor decor.

Congresul a avut două teme capitale la ordinea zilei; cea dintăi a fost:

„Importanța ce trebuie să aibă în legea penală elementele psihice ale crimei, în comparațiune cu consecuențele ei materiale“.

Emanand din punctul de vedere al dreptului penal modern, că ori-ce fapt numai într'atâta se poate califica de crimă sau delict, încât acela prin voința făptuitorului a acă siguranța individuală și prin aceasta și cea socială, jurisprudența criminală a încetat de a lua de basă a punibilității efectele materiale ale faptului, ci analizează scrupulos elementele cari au determinat faptul, adică voința făptuitorului, care a produs crima sau delictul.

Cu cât a fost aceasta mai asidua și perversă la comiterea crimei, cu atât mai mare este punibilitatea.

Dar' voința aceasta, care atacă siguranța individuală și prin aceea cea socială, numai așa poate servi ca termometru la statorirea pedepsei, dacă reogindată prin facultatea psihică intelectuată a făptuitorului, aceea se poate indica de absolut liberă pe basa principiului, că numai acel criminal este punibil, care este conștiu de consecuențele faptului ce voește a-l comite. La acest obiect a argumentat foarte corect prof. univ. din Lyon, I. Garrand (Franța), că astăzi nu se mai pedepsește faptul, ci intențiunea rea a făptuitorului; tot acest principiu l'a ilustrat nimerit Dr. Forel cu băiatul inconștient, care jucându-se cu focul a cauzat arderea orașului întreg și cu reufăcătorul cel mai pervers, care a voit să aprindă orașul, dar' nu i-a succes; rațiunea clară un poate judeca pe băiat la moarte, dar' nici nu poate achita pe perversul conștient.

Dacă atât în teorie cât și în praxă, logica pretinde aplicarea principiului: non quis sed quid, principiul acesta în criminalistica modernă tocmai în urma postulatelor logice reclamă aplicarea inversă: non quid sed quis.

La tema aceasta au luat cuvântul von Mayr (Germania), Garrand, Forel, abbè Reynand (Francia), van Hamel (Țările-de-jos), Nabakow (Rusia) și după o dezbateră interesantă ținută la un înalt nivel științific președintele de Liszt (Germania) formulează și pune la vot următoarea decizie:

1. »Numai acela este punibil pentru consecvențele faptului său criminal, care a prevăzut sau a putut prevedea aceste consecvențe«.

2. »Ce privește cestiunea complicității, legea trebuie să abandoneze distincțiunea doctrinară între aceia, cari au participat la această crimă, indicând modalitățile participării pe cari le va considera de atari«.

3. »Cestiunea tentativei rămâne la ordinea zilei în lucrările Uniunii«.

Este evident, ca această decizie considerând vederile congresului schițate pe scurt mai sus, a fost primită cu o covârșitoare majoritate de voturi.

(Va urma).

Dr. Aurel Cosma.

Pe aiurea, și — pe la noi.

Intre *Serbi* și *Croații* din *Croația-Slavonia* s'au iviseră în timpul din urmă sfâșierii pline de ură, chiar demonstrațiuni mari și încăerări, cari erau menite a strica toată puțința de împreună lucrare a acestor două popoare surori. Din lucruri de nimic s'au porniseră la ceartă.

Dușmanii slavismului s'au bucurau de asta, căci vedeau mergând lucrurile spre tot mai rău pentru frăția slavilor, pe temelul căreia s'au croesc planuri de mărire a acestei ginte în acele părți.

Nu-s însă nici 2 săptămâni de când *Serbi* și *Croații* erau de tot rău încăerați, încât credeai că zeci de ani n'o s'au mai uitate unii la alții! Și azi ei ne prezintă deja o priveliște, care ne impune!

FOIȚĂ

Parisul Orientului.

În nemijlocita noastră apropiere, și totuși atât de departe de interesarea noastră, un oraș plăcut, cu viață sgomoasă, înaintează cu pași repezi pe drumul prefacerii sale în oraș universal. Locuitorii sei îl numesc cu drept cuvânt *Parisul Orientului*; așa îl numesc — în mod ironic — și Germanii, ironia lor însă este nedreaptă, isvorită din necăsul, că orașul și întreaga țară și-a ales cultura franceză în loc de cea germană.

Parisul Orientului, *Bucureștii*, este de o vîrstă cu Budapesta. Înainte de asta cu cincizeci de ani nu era decât un cuib amar, plin de adunături de ale popoarelor orientale. Prin străzile sale înguste și nepardosite, nu sufla încă vîntul culturii ce s'apropia. Viitorul regat român și capitala națională, nu exista nici măcar în închipuire. Prin străzile lui neluminate, cum se întuneca, nu mai puteau umbra, decât cu lămpa în mână, și cine umbra fără lămpașă era persoană suspectă, și în arest ajungea peste noapte, care umbra fără lămpașă. Astăzi, cine vede acest oraș, crede că faptul acesta istoric este o exagerare de necrezut, o poveste rătăcitoasă. Azi

Zilele acestea deputații fruntași serbi *Tomasici* și *Smanovici*, au publicat în ziarul oficial »*Narodni Novine*« un apel serios și bărbătesc către conducătorii partidului național croat, rugându-i să se ridice cu toată autoritatea lor, ca să restabilească buna pace în sinul poporului lor și să lucreze pentru înfrățirea și împreună lucrarea celor două popoare surori.

Și apelul înțelept a aflat îndată răsădit la conducătorii poporului frate: președintele partidului național croat a și convocat pe deputații partidului la adunare pe Dumineca ce trecu, la Zagrab, capitala croată. Toți deputații, afară de 3 bolnavi, s'au înfrățit la adunare, și acolo au hotărît că:

1. Partidul național croat părăsind de simțământul de bunăînțelegere între Serbi și Croați, osândește în chipul cel mai hotărît demonstrațiile ce s'au făcut în 30 Aug. 1 2 și 3 Sept. în Zagrab contra Serbilor; 2. Decide despăgubirea celor ce au suferit pagube sub durata acelor demonstrațiuni; 3. Partidul național croat așteaptă dela fiecare membru al său, să se nisuiască, cu graiul și în scris, în interesul atât al Croaților, cât și al Serbilor, și în interesul țării însăși, — ca întâmplările dela Zagrab să fie uitate și înlocuite cu frăție între Serbi și Croați.

Eată popoare mici, laolaltă abia făcând $\frac{2}{3}$ cât noi Românii din Transilvania și Ungaria, — dar' avînd în sinul lor conducători politici vrednici de tot respectul: sunt unii de un neam alții de altul, trăesc lângă olaltă, și, ca în atari casuri, au adesea suferiri unii dela alții, ba la sfîrșitul unei trecute se chiar încăeraseră rău, și totuși *bărbații lor politici îndată se știură ridica peste micile patimi și știură face pace, care se va resimți sigur și la popoarele lor.*

pe bulevardele lui vezi magazine parisiene, public îmbrăcat după moda franceză, viață frumoasă. În locul străzilor înguste de odinioară: parcuri, piețe mari și în marile piețe edificii publice grandioase. Circulația trăsurilor în oraș și în afară de oraș, pe șoseaua cea de două-ori mai lată decât Calea-Stefaniei dela noi (din Pesta), este amețitoare, și e scînteietor luxul, care este trăsătura comună a pasagerilor din clasele elegante.

E mare pagubă, că publicul maghiar cunoaște atât de puțin România și capitala ei, așa că nu știe și nu cetește despre ea nimic altă, decât unele scornituri de prin ziare. În acest oraș, pe care la noi, necunoscându-l îl desconsideră și ignorează, se petrec lucruri mari în interesul măririi naționale viitoare, în acest oraș cultura are multe izbuciri însemnate! Fiecare om mai de valoare a vieții sociale și politice, a presei și artelor, lucrează cu însuflețire, cu zel și cunoștințe temeinice, întru educația națiunii și dezvoltarea țării. Un șir întreg de probleme economice, de rasă, culturale și umanitare, este deja în lucrare, și acela, care vede cu câte greutate au a se lupta cei-ce deschid drumul întâi, numai cu câtă sfortare pot străbate pe drumurile încă neumbrate și cum voința tare triumfează zi de zi asupra neculturi vechi, asupra sărăciei și a trândăviei tradiționale, ra-

Și acum cu durere aruncă privirea la noi Românii din țările coroanei ungare, și ved că suntem mulți, încât am putea impune chiar și celui mai îndrăcit guvern, — dar' ce ved la noi? Nici nu suntem măcar două partide, ci, cel puțin așa ne laudăm, formăm și recunoaștem un singur partid național român. Dar' bărbații conducători din acest partid, după-ce s'au înțeleșeră cu toții în o chestie importantă — se presinte un memorandum la Coroană — s'au desbinat asupra chestiei secundare, că acum în grabă s'au ducă, ori mai târziu și pe această temă s'au supărat, dându-se o parte însemnată din ei în laturi. Cei rămași au dus lucrul înainte cum au priceput. Odată s'au ivesc și între ei neînțelegeri, s'au rup și ei în două, și de 7—8 ani sunt rupți și mai mult nimic n'a fost în stare să-i readune! Nici momentele de cele mai mari primejdii naționale!

Ce va să zică aceasta, fraților Români? Nu vedeți la puțințea Croați și Serbi, cum știu ei subordona micile supărări, sfâșieri, intereselor mai înalte? Ei nici măcar nu lasă să se liniștească nițel valurile învrăjbirii, ci deja în mijlocul lor se ridică și își chiamă partidele, popoarele, la liniștire, la frăție, căci idealul lor de gintă o recere această!

Ear' noi, frați de un sânge, nici măcar de partide deosebite, s'au nu fim în stare a ne ridica odată peste proastele patimi și să revenim la muntă rodnică?

Din comitate.

Frații Români din comitatul Lugojului, prin faptul că pășesc cu bărbăție și solidaritate în congregația comitatului, au început a se impune cercurilor conducătoare și se reputează că un succes în favorul oropsitului popor.

Așa a fost și în congregația de toamnă ținută dela 6 Oct. n. în care grupa de Români arătând mai multe neajunsuri ale poporului, a obținut fă-

portând succese din ce în ce mai frumoase; acela, care le vede toate acestea, nu se mai îndoiește de mărirea, poate cam îndepărtată încă, dar' sigură, a acestui oraș, a acestei țeri...

Nu-i vorba, nu e nici în București tot aur până în fund. Pe lângă multele străduințe nobile, mai e încă totuși și multă corupție orientală, — care se simte mai ales în afacerile comerciale (care sunt și acolo mai ales în mâni jidovești, grecești etc. Red. »L.«) Laxa executare a legilor, aproape îl amăgește ea pe comerciant să păgubească pe creditorii din afară, și nici în lăuntru nu e chiar sănătoasă și curată viața afacerilor.

Afară de asta mai e foarte simțită lipsa clasei mijlocii de proprietari. Neîntind nici o punte de trecere între aristocrație la clasa comună, de jos, această clasă încearcă să fie asămănătoare în cele externe de-a dreptul cu clasa aristocrată. Ce urmează din asta? Aceea că decurge o luptă desperată în clasele mijlocii, pentru agonisirea de mijloace materiale, și se lățește demoralizarea, sunt prea dese casurile de câștigare de bani fără alegere.

Cu toate însă, că starea demoralizării nu e restrînsă între margini înguste, totuși nu se poate numi generală, nu-și pune sigilul său pe fruntea întregii clase mijlocii. Și totuși Bucureștii au nume rău în străinătate, mai ales în ce-

găduințe de îndreptare a acelor, ear' în cercetarea sacrilegiului dela Balint a fost numit și un Român, dl Dr. Vălean, în comisie.

E rîndul Românilor din toate comitatele a pași asemenea solidar în congregații!

Declarațiune.

În fața pornirilor de a prostituat instituțiile noastre prin atentarea la caracterul personal al bărbaților aleși din încrederea celor chemați în fruntea acestor instituțiuni, demoralizînd prin această opinie publică față de instituțiuni bine-făcătoare și față de bărbații distinși; și vîzînd că aceasta detestabilă campanie a degenerat în orgiile debitate într'un ziar românesc obscur din Timișoara,*) contra unui „înalt funcționar de bancă“ dela Victoria: subscrisa direcțiune a institutului de credit și economii „Victoria“ își ține de a sa datorie de onoare, să-și exprime disprețul față de acest soi de atentări și admirația față de acel „înalt funcționar“, care prin puritanismul moravurilor sale, prin curățenia mânilor, prin munca sa neobosită și neîntrecutul său zel pentru tot ce este bun, moral și românesc, a fost întotdeauna și este un far luminos al institutului „Victoria“.

Arad, la 8 Oct. 1902.

Direcțiunea institutului:

Mihail Velicu m. p., pref. dir.

R. Ciorogaru m. p.

Dr. N. Clacian m. p.

Ioan I. Papp m. p.

Petru Trușia m. p.

Tratan Vășianu m. p.

Dr. Aurel Demian m. p.

*) Și 'ntr'unul egal de obscur din Orăștie.

Știri politice

În *Macedonia* lucrurile s'au tulburat rău. Nebunii de Bulgari, ameții de dorul de a-și întinde hotarele și peste *Macedonia*, provocă mereu revoluțiuni, pentru alungarea stăpînirii turcești de acolo, spre a o înlocui cu cea — bulgărească. S'au ridicat bande mari de Bulgari înarmați, și s'au întemplat crâncene ciocniri între ei și trupele turcești, căzînd mulți morți și răniți din ambele părți.

privește pe femei, — dar' și Bucureștii ar putea cu drept zice: Sunt mai bun decum mi-e vestea...

De altcum pricinile demoralizării orașului își au isvorul în afară. Un descriitor de călătorii e de părere, că stricarea Bucureștilor cultivați s'au început cu aceea, că soldații ruși și austrieci, de câte-ori au tăbărit în oraș, totdeauna au adus cu sine boala pestis, jidani și femei de lume... Asta firește e a să înțelege în sens figurat, adevărul e numai acela, că soldătimea străină a stricat bunele moravuri ale orașului.

Au Bucureștii 9 spitale mari, și asta arată în măsură mai dreaptă gradul lui cultural. Aceste spitale sunt în parte creațiuni comunale și de stat, în parte însă s'au înființat și se întrețin de particulari. Pe bolnavul, care se prezintă aici, nu-l întreabă de nimica, îl scriu în catastife că de unde e, cum îl chiamă, și gata. Nu i-se cere nici o adeverire, nici un atestat de sărăcie; cine e bolnav, trebuie îngrijit; cine e sărac îl îngrijesc în numele lui D-zeu.

Asta este credința lor. Trezeci și șapte de procente a pacienților sunt supuși străini, în cea mai mare parte Maghiari (Săcui).

Dar' nu sunt Bucureștii bogăți numai în instituțiuni filantropice, ci și în instituțiuni culturale. Afară de universitatea sa și de marele său institut bacteriologic la Pasteur, pe care îl con-

Știrile mai noue sunt tot mai neliniștitoare. În *Macedonia* se află și mulți Români, ziși *Armeni* sau *Finari* (după vorba lor cu mult în ea), cari sunt comercianți foarte renumiți și au ajuns la frumoase averi.

Bandele bulgare au prins câțiva bogătași români, dintre cari pe unii i-au omorît, ear' pe alții i-au slobozit după-ce le-au luat sume mari de bani.

Populațiunea turcească, revoltată de crimele și îndrăzneala Bulgarilor, a trimis delegați la Valiul din Bitolia, cerînd să le dea voie să măcelărească pe creștini, mai ales pe Bulgari, cum au măcelărit pe Armeni! Valiul însă le-a declarat, că o astfel de procedură ar fi sfîrșitul imperiului în 24 de ciasuri. Le-a recomandat să aibă răbdare, căci armata e destul de vitează, ca să pună la respect nu numai cetele de bandiți, ci chiar toate armatele Bulgariei! „Noi, cari am astîmpărat pe Greci, cari am sfîns pe Armeni, a zis valiul către delegații turci, — în curînd sperăm să punem capăt și obrăzniciei celei mai murdare națiuni din imperiul nostru“ — așa numesc Turcii pe Bulgari. Și valiul a chemat pe notabili din mai multe comune românești la sine, și arătându-le încrederea, ce guvernul turc a avut totdeauna în credința poporului român, a făcut apel la sentimentele lor de credință ca și de astădată să dea tot concursul lor întru stîrpirea cetelor de bandiți. Valiul a dat voie la Români din *Macedonia* să poarte arme.

Dieta țerii s'a deschis de nou în 8 Oct. n., în noul palat al dietei, cel care a costat peste 34 milioane cor. Ungurii-năcăjiți rău că M. Sa n'a venit în persoană să deschidă înăia ședința a celui mai nalt sfat al țerii în noul său palat, care e unul din cele mai frumoase palate a parlamentelor europene. De aceea niște Kossuthiști au chiar atacat pe Maestrea Sa și au produs un scandal urios deja în înăia ședință. Foarte unzurească intrare în noua casă...

duce Dr. Babeș, (fiul dlui Vicențiu Babeș din Pesta), mai are și un muzeu frumos și multe școli secundare.

Frumoasă instituție mai este și *Ate-neul*, ridicat din pornire socială, pentru cultivarea științelor și artelor! Zidirea aceasta, e creația fină a unui architect francez. În parter este așezată biblioteca, în etaj pinacoteca (galeria de tablouri), ear' sala cea mare a lui, este ajustată pentru concerte și conferențe. E cu gust și așa de pretioasă.

Miscarea științifică, literară și artistică e, peste tot, foarte viuă în capitala română. Publicul cercetează cu același zel conferențele științifice dela *Ate-neu*, pe cât de cu zel cetește literatura franceză (pe cea din patrie mai puțin) și pe cât de cu zel aleargă la Teatrul Național ori la teatrul liric, mai ales când dau reprezentații trupele străine.

În toate privințele e însemnată și presa din București. Aici apar patru-sprezece ziare în toată ziua. Cel mai mare este „*Universul*“, care se tipărește de regulă în 80.000 exemplare, ear' când sunt întâmplări extraordinare, în de două-ori atâtea exemplare! Intre ziarele mari se numără încă: „*Epoca*“, „*Adevărul*“, „*Voința Națională*“, și „*L'indépendance Roumaine*“. Celelalte, între cari și două în limba germană, sunt de-o însemnatate mai mică.

Intre edificiile publice moderne, cel mai frumos este puternicul palat al pos-

PENTRU ECONOMI

Școala ceramică din T. Jiu.

Una din cele mai folositoare școli pe care a înființat de 3 ani guvernul român, este școala ceramică din Tergu-Jiu, împărțită în 2 despărțăminte: *elementară*: în care se primesc elevi cari au terminat școala sătească, și *artistică*, în care se primesc elevi cu câte 4 clase gimnaziale. Fiecare ține 3 ani; încep în Septembrie.

Invață aci cum se fac cele mai folositoare și frumoase lucruri din pământ, un fel de olărit purtat cu măiestrie mai înaltă. În școala elementară, învață lucru mai simplu, dar totuși mai presus decât al măestri lor noștri de acest fel și fără școală, anume: desenul ornamental, desenul geometric și decorativ; modelarea în pământ și plastilină, lucrări de vase la roată, turnare de vase, smălțuirea și arderea lor, ear' pe lângă astea iau lecții din limba română, aritmetica practică, noțiuni de fizică, chimie, mineralogie și geologie, igienă, istoria și tehnologia ceramică.

În școala superioară apoi, pregătirea porcelanului tare și moale; gresii; faianțe; majolica; vase; teracote; țigle artistice; caramizi fine; arderea, smălțuirea, pictarea; cuptoare fine de cahale și teoria funcționării lor; desenul ornamental în culori, cu flori, creion, tuș, etc., modelarea după modele plastice și natură, etc.

Cu un cuvânt o școală din care ies oameni foarte folositori și cu frumos viitor.

Am avea mare bucurie când părinți români dela noi ar da fii lor la această școală, introducând și aici măestri români superiori în acest căutat ram.

Expoziția industrială din Sibiu se va deschide în 19 Oct. n. în chip festiv. Sara va fi un mare concert. Pentru această expoziție se arată un

telor, cu fețe spre patru străzi, ear' în apropierea lui ca o vrednică vecină, Cassa de depuneri. Edificiile unor ministere sunt de asemenea monumentale, cum e și ministerul justiției. Cu atât mai modest este însă palatul regal, în centrul orașului și într-o vecinătate burgheză, cum și Camera (casa dietei țării), de pe care nu se cunoaște de loc marea ei chemare. Intre edificiile private cel mai strălucit este palatul *Sturzeștiilor*, sunt însă și altele multe, asemănătoare acestuia.

Peste tot Bucureștii sunt orașul caselor private și al grădinilor, pentru-că aici nu le plac nici curțile goale, nici casele prea populate. Sistemul caselor familiare face ca orașul să fie atât de întins, acesta li dă aerul de oraș bogat, și tot acesta li face în același timp amical și dragălaș. Prin aceea că e tare plăcut și prin viața sa socială foarte viuă, acest oraș te cucerește, ear' prin munca ce vedem că se desfășoară în el, își împune. Acestea singure sunt motive destul de însemnate ca Maghiarii să vină cât mai des aici, dar' afară de aceasta noi (Ungurii și Românii) mai avem și alte cuvinte, pentru-ca să ne cunoaștem unii pe alții: Comunitatea intereselor noastre, care iese la iveală zi de zi mai mult, și cere tot mai tare în-lăturarea înțelegerilor greșite dintre noi.

(Magyarország) Ed. Sebestyén.

interes deosebit. Numeroase comune din jurul Sibiului trimis lucruri de mână femești, și produse; tineri și fete vor merge spre a se produce și a servi expoziției.

Sunt cele mai bune presemne, că vom avea o expoziție ce a luat proporții de expoziție generală, ce va face onoare inițiatorilor sei.

Școală de model, la expoziția din Sibiu. Corpul profesoral dela seminarul »Andreian« din Sibiu a hotărât să expună la expoziția aranjată de »Reuniunea agricolă română« și »Reuniunea meseriașilor români din Sibiu«, și o *școală de model*, aranjată conform tuturor cerințelor pedagogice. Duceră în deplinire a acestei hotărâri este concretută profesorului seminarial Dr. Petru Șpan și învățătorului dela școala de aplicație a seminarului, Candid Popa.

Boala de vite în jurul Orăștiei, precum cu multă părere de rău a trebuit să aflăm, bătute încă tot în măsură mare. Astfel în comuna vecină Bering, în timp de 10 zile s'au bolnavit peste 180 de vite. Toată comuna e infectată. O patrulă de gendarmi ține pază în comună, ca să nu iasă vitele din curți, ca nu cumva prin atingere cu altele să lățească boala și în curțile unde nu s'a incuibat. Cu toate măsurile însă până zilele astea, boala s'a tot lățit.

Așa fiind vre-o 3 săptămâni nu va fi îngăduită aducerea de vite în oraș și, durere, tîrg. de vite la Orăștie nu-i nădejde a se ținea în curînd, precum nici *Expoziția noastră de vite* nu mai avem nădejde a o putea ținea.

NOUTĂȚI

Pe statua Regelui Matia care se desvăluie mâne, Duminecă, cu mari sărbări în Cluj, — depune o comună și orașul Hunedoara, unde legendarul rege își avea castelul seu favorit, păstrat până în ziua de azi. Intemplantarea a voit, ca acest oraș iubit de regele de origine română, să-i incununeze statua prin mâna primarului seu român *George Dănilă*... Insoțit de o deputațiune din partea orașului.

Alegerea de I. senator la Orăștie a fost protestată. S'au înaintat deja două proteste și al treilea e pe cale.

Meseriași noștri la expoziția din Sibiu. Cu bucurie vestim, că 5 din meseriași noștri rom. din Orăștie, s'au ținut de cuvînt și s'au pregătit cu obiecte frumoase pentru expozițiile industriale dela Sibiu.

Dl *Dumitru Martin*, măestru tâmplar, singur are o mică expoziție: a pregătit anume un *aranjament complet de mobile pentru o oda de dormit*. Obiectele sunt luate din nuc american și din patrie, sculptate frumos, ferecate cu ferărie modernă de aramă roșie; spălătorul și dulăpioarele de lângă paturi, sunt prevăzute cu marmoră frumoasă St. Ana; poleite mat, cu material modern.

Dl *Isidor Oprușan* expune două frumoase icoane bisericesti (Isus și Maria maica Domnului) potrivite ca icoane împărătești pe iconostas. Avea încă două gata, dar' vîzîndu-i-le un preot, i-le-a cumpărat îndată și n'a lăsat să le mai expună.

Dl *Ioan Tomuța*, m. pantofar expune ghețe elegant lucrate.

Dl *Rud. Brassai*, s. tâmplar, lucruri de tâmplărie.

Dl *Nicolau Țipan*, sodal lăcătuș, un candelabru pentru lampe electrice.

Dela oraș. În 3 Oct. n. s'a pertractat bugetul orașului Orăștie pe anul viitor. Intratele dau cifra de cor. 205,819,93, (cu 40.000 mai mult ca anul acesta), ear' ieșitele *tot atîta*. Pertractarea a mers neted. Spesele susținerii personalului administrativ și polițial fac 60.000 cor. pe an.

E mult aurul! Cetim în »Voința Națională« din București, la 4 Nov.:

În timpul din urmă s'a adunat în Casa Centrală a ministerului de finanțe așa de mult număr în aur, încât dl ministru Em. Costinescu a dat ordin ca, cu începere de Sămbătă, 21 Sept. v., lefurile funcționarilor să fie plătite numai în aur.

Zidirea abatorului orașenesc este deja începută prin întreprinzătorul dl *Nic. Părdău*. Fundamentele sunt deja esite din pământ. Lucrarea s'a putut începe, fiindcă recursul ce se dase contra aprobării licitațiunii, a fost retras.

Zăpadă timpurie. Se scrie din Durău că pe muntele Ceahlău, s'a așezat Marți (săptămîna asta) un nou strat de zăpadă, în grosime de mai bine de jumătate de metru. Prin partea locului e frig ca în toiu iernei.

Banii orașului Orăștie sunt depuși la băncile locale astfel: La Brooser Vorschus: 26.156 cor., la »Ardeleana« 1743 și la Sz. Takarékp. 1746. Porțiune...

Monumentul lui Eliade Rădulescu. Posteritatea recunoșcătoare a hotărât să ridice marelui Român *Ioan Eliade Rădulescu* un potrivit monument. Monumentul e și ridicat deja la Tergoviște (România), lucrat în marmoră de un renumit sculptor Fr. Storck. Va fi inaugurat cu festivități frumoase în 15 Octomvrie.

Orologiu nou va fi pus pe turnul bisericii săsești din loc, pe spelele orașului. În bugetul anului viitor sunt votate deja 2000 cor. spre acest scop.

O nouă credință. O credință nouă s'a pornit în gubernia Zarizyn din Rusia. Ea se întinde cu atîta iuteală, încât guvernul rus s'a văzut silit să ia măsuri aspre spre a o oprî.

Membrii acestei secte se numesc »Enochiști« și prin cuvintele apostolilor lor, și-au ajuns să insuflie o saimă nebună țeranilor ruși, că e aci — sfîrșitul lumii.

Ei presimt acest fapt din introducerea... căilor ferate, a telegrafului și a telefonului!

Ei cred că în fiecare gramofon [mașină ce face musică, cîntînd ce i-a cîntat omul odată], se găsesc cățiva diavoli mici, și că numărul acestor din urmă pe pământ a sporit într'un chip grozav.

După »Enochiști«, profetul Enoch s'a coborît pe pământ, dar' să ascunde; de îndată ce se va arăta; el o va face spre e vesti apostolilor sei sfîrșitul lumii.

Concertul din Brad. Concertul aranjat la 28 Septembrie n. în Brad, de Dna Vladaia, în favorul fondului »Masa studenților«, a succes foarte bine.

† **Moarte.** Mihail Noak de Hunyad, vicecolonel în pensiune, a răposat Vineri (3 Octomvrie n.) în Hațeg, în etate de 64 ani. Inmormentarea i-s'a făcut Duminecă (5 Octomvrie) conform ritului gr.-or. în cimiterul comun din Hațeg. Răposatul era decorat cu ordul Francisc Iosif I. în gradul de cavalier.

Telegrafia fără drot. Să anunță din New-York: Stațiunea de telegrafie fără sîrmă, sistem Marconi, dela Table-head [capul Breton în America], a primit o depeșă întreaga din stațiunea dela Cornwallis (Anglia), depeșă care a străbătut oceanul Atlantic și a fost înțeleasă deplin pe țermii americani, —

însemnînd astfel cea mai mare victorie a telegrafului lui Marconi!

Lista nouă a viruștilor la comitat n'am putut-o căpeta până la încheierea foii Rugăm pe cei interesați a-și cere informațiunile direct din Deva.

Pe promenada orașului se vor pardosi în primăvara viitoare cu petri mărunt cele două cărări principale, pentru a putea fi folosite de public și după ploii.

Trecerea mediteranei în balon. Balonul »Mediterranean« Nr. 2 a plecat Lunea trecută dela Palavas, condus de contele dela Vaulx. Cu toată împotrivirea vînturilor aeronauții hotărîseră în noaptea spre Luni, să se pregătească de plecare, și vestiră înainte prin o telegramă pe comandantul corăbiei Epée, care trebuia să-i însoțească (să meargă tot după ei, că de-or cădea undeva în mare, să-i prindă).

La 2 ore și jum. noaptea, contele dela Vaulx și tovarășii sei, cu soldați de geniu, făceau ultimele pregătiri. La orele patru aeronauții se așezară în nacelă și porniră. Balonul se înălță și se îndreptă spre largul mării, luminat de razele electrice ale contra-torpilelor lui (corăbiei).

Un foarte mare număr de curioși au privit această plecare. Balonul a fost urmărit multă vreme cu ochiane, și se vedea în depărtare ca un glob roșu. Nu s'a auzit să-i fi mers rău.

Martor al uitatelor vremuri. Se anunță din Agram [Croatia] că în apropiere de comun Glina s'a descoperit, cu prilegiul unor săpături, capul unui Mamut din străvechile vremuri.

Din judecător lăutar. »B. H.« aduce nostima știre că judecătorul Szaploneczay János, din Bereg, și-a dat demisia și a intrat într-o orchestră de țigani ca țimbalist. Noul lăutar e doctor în drept și are numeroase rude de familie bună. Fostul judecător a plecat cu trupa de țigani în America.

Pentru noul trotuar, probabil de asfalt, cu care se vor prevedea pe rînd stradele cu trotuar slab ale orașului nostru, sunt luate în bugetul anului viitor 3000 cor. Să vor lua pe rînd în fiecare an sume spre acest scop.

De-o fi adevărat, apoi tinerii clerici din un seminar italian au dat de curînd o frumoasă pildă de iubire față de un coleg al lor. Povestea spune, că un cleric, care intrase abia de curînd în seminar, căzu jertfă unui foc, în care primise mai multe arsuri grele.

Medicii chemați să vadă pe bolnav au declarat, că starea lui este desnădejduită că n'au ce li ajuta, decât doar' în cazul, că pe aceste arsuri ar putea lipi *bucăți de piele omenească*.

Atunci mai mulți seminarșiști, doritori să scape vieța camaradului lor, au decis să »contribue« fiecare, dînd puțin din carnea lor, numai să scape pe nenorocitul lor prietin. A trebuit 50 de centimetri pătrați de piele. Tot insul a dat cățiva centimetri. Mai mulți medici jujuiau pe cei vii și lipeau pe ranele bolnavului.

Acest frumos act de devotament, n'a fost nefolositor: tinărul cleric este pe deplin vindecăt.

Arbore odată! Avem și noi încă păduri frumoase, care spun că adăncurile lor pe anumite coaste, n'au auzit încă rîsunetul glasului sicurei, avem ic-colo câte-un arbore respectabil, în-deosebi noi Românii ardeleni avem la Cebea vestitul Goron al lui Horia, înaintea căruia ne cuprîndem de admirație ca în fața unui uriaș bătrîn, martor al unor frumoase vremi apuse, — dar' cum se scrie că se găsesc arbori în California, tot nu avem!

Să știe că în California mai sunt un oare-care număr de arbori gingatici, cari însă, încep să se împutineze încetul cu încetul și acolo. Printre acești arbori, este unul care merită să fie pomenit. A fost descoperit de curînd și pare a nu avea soț asemănător lui, Arborele se află în apropiere de localitatea Fresno, pe pămînturile statului, unde nimeni nu are drept de a ridica sicurea împotriva lui. La înălțime de 2 metri dela pămînt, acest arbore e de 46 de metri de gros pe din afară (ear' la pămînt și mai gros!) Diametrul seu (grosimea socotită dela o dungă la alta prin mijloc), este cam de 15 metri.

Un astfel de arbore ar astupa cu totul ori-ce stradă din orașele noastre! [căci străzi mai largi de 15 metri nu prea avem].

Un învățacol român se primește în prăvălia dlui George Moldovan din Govasdia p. u. *Totvârad* (Arad m.). A să adresa de-a dreptul.

FEL DE FEL

Să bem în timpul mesei? Mulți cred că nu e bine să bea cînd mîncă. Dr. Oswald dovedește însă că să înșeală acei ce cred așa. Un om sănătos nu poate înghiți atîtea bucate calde și grase fără să simtă nevoie de-a bea, ca să se răcorească. Părerea astăzi e însă, că setea aceasta nu trebuie să ne-o potolim nici cu bere sau vin și nici chiar cu apă. Să aduce în sprijinul acestei păreri, că beuturile reci încheagă albumina din mîncare și-i îngreuează mișturărea. Nenorocirea e că vorba aceasta numai dovedită nu e. Sunt dimpotrivă doctori pricepuți și încercați, cari spun, că hrana noastră e prea vîrtoasă, și că o beatură rece nu strică în vremea mesei, căci se încălzește repede, răcorînd stomacul prea încălzit și care simte lipsă de udătură. Dacă nu i-se dă beatură din afară, e silit să și-o iee din alte părți ale trupului (prin sînge), și din această pricină să înțelege starea de neplăcere ce ne apucă, dacă mîncăm fără să bem.

Drăguții de Turci... Sunt țeri în cari foile nici azi n'au voe să scrie, decât ce le îngăduie poliția. Așa e Rusia și Turcia [ba și în Austria, dar' aci e mai puțin grav lucrul], unde fiecare foaie înainte de tipărire e cetită de poliție și numai apoi lăsată a să tipări. Tot ce se scrie trece prin »censură«, cernere înainte. Despre cenzura rusească și turcească se povestesc multe istorii de tot hazul. Mai nou se scrie, că isprăvile cenzurii turcești au întrecut totuși și pe acele ale cenzurii rusești. Te e.

Cuvintele »anarchist« și »socialist« nu pot, sub nici o formă, să figureze în vr'un ziar turcesc (ca să nu audă lumea de acești oameni periculoși, ca nu cumva să se sporească și aci...). Ele sunt înlocuite prin numirea de »utopist«. Cuvintele *ciurma* și *colera* sunt de asemenea proscise. Cînd e vorba despre ele, întotdeauna să zice »boale necunoscute«...

În sfîrșit este o credință ținută în Turcia, după care un Suveran nu poate muri decât de moarte *naturală*. Moartea Regelui Umberto al Italiei, ucis de un anarchist, a fost dată astfel de toate ziarele turcești: »Regele Italiei a căzut de-odată mort, pe cînd saluta mulțimea«...

Cînd tatăl Șahului de-acum al Persiei a fost ucis, ziarele turcești au anunțat tragicul eveniment în următorul mod caraghios: »Șahul s'a simțit, în orele de după amiază, puțin cam rău și corpul seu a fost trimis la Teheran«.

Nici nu se putea mai gingaș...

De închiriat

pe un ul sau mai mulți ani și află
o casă frumoasă,
cu două odăi la stradă și două la
curte, pivniță, șură etc.

Preț moderat!

A se adresa la

Nicolae Macarie,
Vinerea (Pelkenyér).

(161) 1-3

Sz. 1206-1902. vghdó. (154) 1-1

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kőrösbányai kir. járásbíróság 1899. Fh. 166/2 számú végzése következtében a »Crișana« tak. és hitelszövetkezet javára Vrács Pavel I. Pavel és társai ellen 200 kor. s jár. erejéig 1901. évi június hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le és felül foglalt és 1530 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: I. Mihucz Niculae lelkészénél Karasztón két tehén, egy bival, két ló és egy teher kocsi. II. Vrács Pavel lui Pavelnél Birtinbe négy ló, egy igás szekér, egy pár ló szerszám stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kőrösbányai kir. járásbíróság 1901-ik évi V. 940/4 számú végzése folytán 200 kor. tőkekövetelés, ennek 1898. évi február hó 25. napjától járó 8% kamatai, és eddig összesen 24 kor. 50 fillérben biroilag már megállapított költségek, valamint az alatt felszámított árverés kitüzési díjak erejéig is Karasztó és Birtin községben végrehajtást szenvedettek lakásán leendő eszközölésére 1902. évi október hó 17-ik napjának d. e. 9 órája Karasztó folytatolag Birtinbe határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Kőrösbányán, 1902. évi szeptember hó 24. napján.

Szöllősy János,
kir. bir. vjhajtó.

Sz. 1201-1902. végrh. (155) 1-1

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kőrösbányai kir. járásbíróság 1899. Fh. 145/2 számú végzése következtében »Crișana«

tak. pénztár és hitelszövetkezet javára Klés Petru és társai birtini és karasztói lakosok ellen 160 kor. s jár. erejéig 1901. évi május hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 760 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: Mihucz Niculae lelkészénél két tehén, egy bival, két ló, és egy teherkocsi nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kőrösbányai kir. járásbíróság 1901-ik évi V. 929/4 számú végzése folytán 160 korona tőkekövetelés, ennek 1897. évi október hó 8. napjától járó 8% kamatai, és eddig összesen 24 kor. 30 fillérben biroilag már megállapított költségek valamint az alatt felszámított árverés kitüzési díjak erejéig is Karasztó községében végrehajtást szenvedett lakásán leendő eszközölésére 1902. évi október hó 17-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Kőrösbányán, 1902. évi szeptember hó 24. napján.

Szöllősy János,
kir. bir. végrh.

Sz. 1205-1902. (156) 1-1

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kőrösbányai kir. bíróság 1899. Fh. 167/2 sz. végzése következtében a »Crișana« t. és h.-szövetkezet javára Vrács Pavel I. Pavel (didá) és társai ellen 154 kor. s jár. erejéig 1901. évi június hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le és felülfoglalt és 900 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: I. Mihucz Niculae lelkészénél Karasztón két tehén, egy bival, 2 ló és egy igásszekér. II. Lézing Ionnál Karasztón egy bival borju, egy ökörsekér és egy lósekér nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kőrösbányai kir. járásbíróság 1901-ik évi V. 939/4 számú végzése folytán 154 kor. tőkekövetelés, ennek 1898. évi márczius hó 6. napjától járó 8% kamatai, és eddig összesen 24 kor. 50 fillérben biroilag már megállapított költségek, valamint az alatt felszámított árverés kitüzési díjak erejéig is Karasztó községében fentirt vjhajtást szenvedettek lakásán leendő eszközölésére 1902. évi október hó 17. napjának d. e. 12 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg,

hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek. A befolyandó vételár pedig birói letétbe fog helyeztetni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Kőrösbányán, 1902. évi szeptember hó 24. napján.

Szöllősy János,
kir. bir. vjhajtó.

Sz. 1200-1902. vghdó. (160) 1-1

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kőrösbányai kir. járásbíróság 1898. Fh. 56/3 számú végzése következtében a »Crișana« takarék és hitelszövetkezet javára Lazar Niculae lui Todor és társai ellen 124 kor. s jár. erejéig 1901. évi július hó 6-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 770 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: I. Klés Iuonnál, két ökör. II. Lazar Niculae lui Todornál, egy csur, istálló fája és juhok. III. Russu Iuon Popánál két tehén kis borjukkal nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kőrösbányai kir. járásbíróság 1901-ik évi V. 909/3 számú végzése folytán 124 kor. tőkekövetelés, ennek 1896. évi október hó 9. napjától járó 8% kamatai, és eddig összesen 33 kor. 34 fillérben biroilag már megállapított költségek, valamint az alatt felszámított árverés kitüzési díjak erejéig is Váka községében fentirt végrehajtást szenvedettek lakásán leendő eszközölésére 1902. évi október hó 18-ik napjának delutáni 3 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Kőrösbányán, 1902. évi szeptember hó 25. napján.

Szöllősy János,
kir. bir. végr.

Sz. 1210-1901. vghdó. (157) 1-1

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kőrösbányai kir. járásbíróság 1900. Fh. 92/2 számú végzése következtében a »Crișana« takarék és hitelszövetkezet javára Mihucz Niculae és társai karasztói lakosok ellen 300 kor. s jár. erejéig

1901. évi november hó 2-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le és felülfoglalt és 1480 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: I. Mihucz Niculae lelkészénél két tehén, két bival, két kalangya széna. II. Haida Petrunál, két tehén és három boglya széna. III. Lézing Ionnál három kalangya széna és egy kazal sarju nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kőrösbányai kir. járásbíróság 1902-ik évi V. 149/3 számú végzése folytán 300 kor. tőkekövetelés, ennek 1898. évi augusztus hó 9. napjától járó 8% kamatai, és eddig összesen 23 kor. 60 fillérben biroilag már megállapított költségek, valamint az alatt felszámított árverés kitüzési díjak erejéig is Karasztó községében fentirt végrehajtást szenvedett lakásán leendő eszközölésére 1902. évi október hó 17-ik napjának delutáni 2 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Kőrösbányán, 1902. évi szeptember hó 24. napján.

Szöllősy János,
kir. bir. vjhajtó.

Sz. 1218-1902. vghdó. (159) 1-1

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kőrösbányai kir. járásbíróság 1899. évi Fh. 165/2 és Fh. 150/2 számú végzése következtében a »Crișana« takarék és hitelszövetkezet javára Lup Jank és társai ellen összesen 240 kor. s jár. erejéig 1901. évi június hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján felülfoglalt és 1273 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: I. Mihucz Nicolaenál Karosztón, szarvasmarhák, lóvak és egy kocsi. II. Petresku Sándornál Alvácán, szarvasmarhák, szobabutorok, varrógép és sertések nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kőrösbányai kir. járásbíróság 1902-ik évi V. 304/4 számú végzése folytán 240 kor. tőkekövetelés, ennek 1898. évi febr. hó 8. napjától járó 8% kamatai, és eddig összesen 32 kor. 54 fillérben biroilag már megállapított költségek, valamint az alatt felszámított árverés kitüzési díjak erejéig is Karasztón és Alvácán fentirt végrehajtást szenvedettek lakásán leendő eszközölésére 1902. évi október hó 17-ik napjának del-

utáni 3 órája Karasztón és folytatolag Alvácán határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Kőrösbányán, 1902. évi szeptember hó 24. napján.

Szöllősy János,
kir. bir. végr.

Sz. 1209-1902. vghdó. (158) 1-1

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kőrösbányai kir. járásbíróság 1900 fh. 81/2 és fh. 76/2 sz. végzése következtében a »Crișana« takarék és hitelszövetkezet javára Márk Petru és társai karasztói lakosok ellen 150 kor. és 140 kor. s jár. erejéig 1901. évi november hó 2-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le és felülfoglalt és 1180 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: I. Mihucz Niculae lelkészénél, két tehén, két bival és két kalangya széna. II. Lézing Ionnál három kalangya széna és egy kazal sarju nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kőrösbányai kir. járásbíróság 1902-ik évi V. 147/3 sz. végzése folytán a két ügyben 290 korona tőkekövetelés, ennek 1898. évi szeptember hó 24. napjától járó 8% kamatai, és eddig összesen 26 kor. 34 fillérben biroilag már megállapított költségek, valamint az alatt felszámított árverési díjak erejéig is Karasztó községében v.-hajtást szenvedett lakásán leendő eszközölésére 1902. évi október hó 17-ik napjának delutáni 2 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Kőrösbányán, 1902. évi szeptember hó 24. napján.

Szöllősy János,
kir. bir. végr.